

Джефри Арчър

Тревата там е по-зелена...

Бил се събуди рязко. В почивни дни си отспиваше на воля, но в по-неделник сутрин очакваха от него да се махне оттук още по изгрев слънце. Ношуваше под сводовете на банка „Кричли“ от толкова отдавна, че помнеше и най-старите служители в сградата.

Всяка вечер идваше към седем, за да си запази местенцето. Не че след всичкото това време някой дръзваше да му го заеме. През последните десетина години Бил ги беше гледал как идват и си отиват – някои имаха златни сърца, други – сребърни, трети – пиринчени. Тия с пиринчените се интересуваха главно от другия вид злато. Бил ги беше разбрал какво представляват, и то не само по отношението към него.

Погледна часовника над вратата: шест без десет. Всеки момент младият Кевин щеше да се покаже на входа и да го помоли любезно да изчезва. Свястно момче беше тоя Кевин – често му даваше по някоя и друга пара, хем чакаше второ дете. Душа човек. Бил със сигурност нямаше да получи същото внимание от важните клечки, които щяха да се появят по-късно.

Позволи си да помечтае. Никак нямаше да е зле и той да има службицата на Кевин и да ходи облечен в дебелия топъл балтон и фуражката с козирката. Пак щеше да студува на улицата, но с истинска работа и редовна заплата. Какво да се прави, живот! Някои си се раждаха с късмет. И какво толкова вършеше Кевин? Единственото му задължение бе да казва: „Добро утро, господине. Надявам се, че сте прекарвали добре почивните дни.“ Откакто направиха вратата автоматична, дори не се налагаше да я отваря.

Но Бил не се оплакваше. И той беше прекарал добре съботата и неделята. Не беше ваяло, напоследък и полицаите не го закачаха – преди доста години ги беше предупредил за онзи негодник от ИРА, дето спря камионетката точно пред банката. Имаше набито око, не току-така беше служил в армията.

Беше успял да се сдобие с петъчния брой на „Файненшъл Таймс“ и със съботния на „Дейли Мейл“. „Файненшъл Таймс“ го подсещаше да влагал в Интернет-фирми, а не в текстилната промишленост, понеже след спада в продажбите на Хай Стрийт, акциите на производителите на конфекция се обезценявали главоломно. Бил вероятно бе единственият сред хората, свързани по един или друг начин с банката, който четеше от кора до кора „Файненшъл Таймс“, и със сигурност – единственият, който го използваше за завивка.

Бе намерил броя на „Мейл“ в кофите за боклук зад банката – нямате си представа какви неща изхвърляха там юпитата. Бил беше изваждал

от контейнерите какви ли не чудесии: като се почне от часовник „Ролекс“ и се стигне до пакетче презервативи. Не че щяха да му влязат в работа. В Сити часовници под път и над път, за какво му беше още един, а колкото до презервативите, откакто се бе уволнил от армията, и те не му трябваха особено. Беше спазарил часовника и бе подарил гумичките на Винс – оня, дето спеше при „Банк ъф Америка“. Голям фуклюо беше, дай му да се перчи с поредното си завоевание! Не че при тия обстоятелства Бил му вярваше много-много. Затова реши да си направи майтап и му подари презервативите за Коледа.

Лампите в цялата сграда светваха една по една, Бил надзърна през огледалното стъкло на вратата и видя, че Кевин си слага балтона. Беше време да си събира партакешите и да се изнася – защо да му навлича на момчето неприятности и да му опропастява повишението. Напълно си го заслужаваше!

Нави спалния чувал – подарък от председателя на управителния съвет, който не беше чакал да стане Коледа, за да му го даде. Не, не му беше в стила на сър Уилям. Беше си роден джентълмен. Е, падаше си по тънката част, но какво да се прави – човещинка. Бил беше засичал една-две от любовниците му да слизат посред нощ с асансьора – едва ли бяха ходили да се съветват за пенсионния си фонд. Дали пък не трябваше да даде презервативите на него!

Сгъна и двете одеяла – едното беше купил с парите от часовника, а второто бе наследил след смъртта на Айриш. Беше му мъчно за Айриш. Половинка хляб от задния вход на клуб „Сити“, след като Бил беше по-съветвал управителя да продаде акциите си от текстилната промишленост и да си вложи парите в Интернет, онзи обаче само му се беше изсмял в лицето. Бил напъха вещите си в раницата – поредната придобивка от боклукчийските кофи, този път зад Олд Бейли.

Накрая, като всеки порядъчен човек в Сити, трябваше да провери с какви пари разполага: важно е да знаеш, за да реагираш бързо, ако има по-голямо предлагане, отколкото търсене. Бръкна в джоба си, само че не в прокъсания, а в здравия, и извади банкнота от една лира стерлинга, две монети от десет пенса и една – от едно пени. Заради глобите днес надали щеше да се сдобие с някой и друг фас, да не говорим пък за обичайната халба бира. Освен ако зад бара в „Изкормвача“ на смяна не беше, разбира се, Мейзи. Бил на драго сърце би я свалил, но къде ти! Можеше да ѝ бъде баша.

Часовниците навред из града започнаха да отброяват шест. Бил пристегна връзките на маратонките „Рийбок“ – поредната му

придобивка от юпитата, които напоследък носеха само „Найк“. Погледна на изпроводяк към Кевин, който излезе на тротоара. Когато Бил се върнеше довчера в седем – бе по-точен и надежден и от най-проверения човек от охраната, – Кевин вече щеше да се е прибрал в Пекам при бременната Луси. Късметлия!

Кевин изпрати с поглед Бил, който, тътрузейки нозе, се сля с потока от хора, тръгнаха рано-рано на работа. Голям симпатяга беше тоя Бил. Никога не му създаваше главоболия, за нищо на света не би направил нещо, заради което да уволнят Кевин. Младежът съгледа пенито под свода. Вдигна го и се усмихна. Довчера на негово място щеше да остави монета от една лира стерлинга. Нали банките са за това – да множат парите?

Кевин се върна на входната врата точно когато чистачките си тръгнаха. Идваха в три след полунощ и до шест трябваше да се изнесат от сградата. След четири години в банката вече ги познаваше по име, а те не пропускаха да му се усмихнат.

Точно в шест нула нула Кевин трябваше да е застанал на входа с лъснати до блясък обуша, чиста бяла риза, с униформената вратовръзка и дългия син балтон с месингови копчета – зиме дебел, лете по-тънък. Банкерите са големи сухари, много държат на правилата. От Кевин се очакваше да козирува на всички членове на управителния съвет, когато те влизат в сградата, но към тях той бе добавил още един-двама, за които бе подочул, че в скоро време може и да се издигнат и също да влязат в съвета.

Между шест и седем се появяваха юпитата с възгласа: „Здрасти, Кев! А на бас, че днес ще изкарам милион!“ От седем до осем, малко по-бавно, пристигаха шефовете средна ръка, вече умърлушени покрай проблемите с невръстните деца, с таксите за училище, новата кола или новата жена; казваха „Добро утро“, без дори да си правят труда да го поглеждат в очите. От осем до девет пък важно-важно идваха големите клечки, оставили колите на запазените места на паркинга. „И те като всички нас ходят в събота на мач – мислеше си Кевин, – но за разлика от обикновените простосмъртни, сядат в ложите, запазени за тузари.“ Повечето вече бяха наясно, че няма да се докопат до управителния съвет, и не си даваха много-много зор. Сред последните, които идваха, беше изпълнителният директор Филип Алегзандър, седнал с „Файненшъл Таймс“ на задната седалка на ягуара, каран от шофьор. От Кевин се очакваше да се завтече и да отвори вратата на господин Алегзандър, който минаваше покрай него като истукан, без дори да го погледне,

камо ли пък да му каже едно благодаря.

Накрая, някъде от Съри докарваха с ролс-ройса и председателя на управителния съвет на банката – сър Уилям Селуин, който винаги намираще време да размени с Кевин някоя и друга приказка.

– Добро утро. Как е жената?

– Благодаря, сър, добре е.

– Да ми кажеш, щом се роди детето, чу ли? Кевин се усмихна – юпитата вече се появяваха едно по едно и профучаваха като хали през автоматичната врата. Добре, че бяха сложили автомата – на Кевин вече не му се налагаше да отваря на всеки новопоявил се тежката врата. Учудваше се, че още го държат на работа – поне според прекия му началник Майк Хейскинс беше излишен.

Кевин хвърли едно око на Хейскинс, застанал зад „Пропуски“. Голям късметлия беше тоя Майк! Седеше си вътре на топличко, наливаше се, тарикатът му с тарикат, с чай, да не говорим пък, че му вдигнаха и заплатата. Кевин си мечтаеше ей за тази работа – следващото стъпало в банковата йерархия. Беше си я заслужил. И вече имаше идеи как да внесе подобрения. Обърна се веднага щом Хейскинс погледна към него, и си напомни, че до пенсионирането на прекия му началник остават точно пет месеца, две седмици и четири дни. Тогава вече Кевин щеше да получи неговата работа, стига, разбира се, да не го прескочеха и не назначаха сина на Хейскинс.

Откакто го бяха уволнили от пивоварната, Рони Хейскинс наминаваше често към банката. Гледаше да помага с каквото може, разнасяше пратки и писма, спираше таксите и дори отскачаше до закусвалнята отсреща да вземе сандвич на ония, които не искаха или не можеха да рискват да напускат работното си място.

Кевин не беше вчерашен, знаеше накъде се цели Хейскинс. Беше си наумил да вреди Рони на службата, която се полагаше по право на Кевин, а той да продължи да мръзне отвън на тротоара. Бива ли такова нещо! Кевин беше служил на банката честно и почтено, нито веднъж не бе отсъствал, стоеше тук и в мраз, и в пек.

– Добро утро, Кевин – каза Крие Парнъл, който профуча на бегом покрай него.

Личеше му, че е притеснен. „Щях да те видя аз, ако беше на моя хал“ – помисли Кевин и като се извърна, забеляза, че Хейскинс разбърква с лъжичката първата си чаша чай за сутринта.

– Това е Крие Парнъл – изшушука Хейскинс на сина си Рони и отпи от чая. – Пак е закъснял – както винаги са му виновни британските

железници. Отдавна трябваше да ме назначат на неговото място, но за разлика от Парнъл съм бил най-обикновен ефрейтор, докато той е служил сержант в Платения корпус. Шефовете ме подценяват, така да знаеш.

Рони не каза нищо – вече месец и половина всеки работен ден слушаше как баща му повтаря това като курдисан.

– Веднъж го поканих на сбирката на полка, а той ми разправя, моля ти се, че имал работа. Само си придава важност. Но не го изпускай от очи, защото и от него зависи кого ще назначат на моето място.

– Добро утро, господин Паркър – поздрави след малко Хейскинс следващия, дошъл на работа, и му връчи броя на „Гардиан“.

– Можеш да научиш много за хората по вестника, който четат – обясни той на Рони, след като Роджър Паркър се скри в асансьора. – Ето, да вземем младичкия Кевин отвън. Чете „Сън“, представяш ли си! Друго не ти трябва да знаеш за него. Още една причина да не се изненадам, ако не го повишат, нищо, че, клетият, си прави устата. – Той намигна на сина си. – Аз пък чета „Експрес“, винаги съм чел и винаги ще чета само него.

– Добро утро, господин Тюдор-Джоунс – поздрави Хейскинс и подаде на административния директор на банката броя на „Телеграф“.

Изчака вратата на асансьора да се затвори и чак тогава поясни на сина си:

– Никак не му е леко сега на господин Тюдор-Джоунс. Ако тази година не го направят член на управителния съвет, ще има да отбива номера като административен директор чак докато го пенсионираат. Понякога ги гледам тия надуты типове и си мисля, че като нищо ще се справя с работата им. Така де, какво съм виновен аз, че баща ми е бил тухлар и не съм имал възможност да изкарам една гимназия! Ако ми беше провървяло малко повечко, преспокойно щях да се издигна до шестия, че и до седмия етаж, да си имам кабинет, дори секретарка.

– Добро утро, господин Алегзандър – рече Хейскинс, когато изпълнителният директор мина като през турски гробища.

– На него не му давам вестник. Секретарката – госпожица Франклин, качва пощата много преди шефът ѝ да се е появил. Сега си е наумил да става председател на управителния съвет. Ако се добере до длъжността, ще има да хвърчи перушина, доста неща тук ще се променят, от мен да го знаеш. – Той стрелна с очи сина си. – Запомняш ли имената, както ти обясних?

– То оставаше да не ги запомня, татко. Господин Парнъл – осем без

тринайсет, господин Паркър – осем и девет, господин Тюдор-Джоунс – осем и единайсет, господин Алегзандър – осем и двайсет и три.

– Браво на теб, момчето ми! Схватлив си ми. – Хейскинс си сипа още един чай и сръбна. Беше врял, затова портиерът продължи: – Следващата ни работа е да подредим пощата, която, както и господин Парнъл, закъснява. Затова предлагам...

Хейскинс пхна припряно чая на долния рафт – да не се вижда, и се завтече към другия край на фоайето. Натисна копчето за нагоре и се замоли някой от асансьорите да слезе на партерния етаж, преди председателят на управителния съвет да е влязъл в сградата. Вратите се плъзнаха и се отвориха буквално секунди преди това.

– Добро утро, сър Уилям. Добре ли прекарахте почивните дни?

– Да, благодаря, Хейскинс – отвърна председателят тъкмо когато вратите се затваряха.

Хейскинс запречи пътя, та никой друг да не се пхне в асансьора при сър Уилям – така той щеше да се качи, без да спира, чак на четиринайсетия етаж.

Портиерът се върна с тромава походка при сина си на „Пропуски“ и го завари да подрежда сутрешната поща.

– Веднъж председателят на управителния съвет ми каза, че докато се качиш на последния етаж, минавали трийсет и осем секунди и той бил пресметнал, че е прекарал в асансьора една седмица от живота си, затова на качване преглеждал уводната статия в „Таймс“, а на слизане – бележките за следващата си среща. Щом той прекарва една седмица, затворен вътре в тая кутийка, значи на мен сигурно ми минава половината живот в нея – добави той и след като извади чая, отпи. Беше студен. – Подреди пощата и я качи на господин Парнъл. Негова работа е да я разнася, не моя. Взима луди пари, то оставаше да му върша и работата.

Рони грабна коша с пощата и тръгна към асансьора. Слезе на втория етаж, отиде в кабинета на господин Парнъл и тръсна пощата пред него.

Крис Парнъл вдигна глава и изпроводи с поглед младежа, който тъкмо излизаше. Взя се в купчината писма. Както винаги, не се бяха и опитали да ги подредят. Не беше зле да поговори с Хейскинс. По цял ден си клатеше краката, а сега си правеше устата да назначат сина му на топлото местенце. Само през трупата на Парнъл!

Толкова ли не проумяваше тоя селяндур, че работата си е отговорна? Тъкмо от Парнъл зависеше всичко в службата да върви като по швейцарски часовник. До девет трябваше да е разнесъл писмата; до

десет – да е проверил дали някой не отсъства; освен това, ако нещо се повреди, пак той отговаряше то да бъде поправено броени минути след като са му съобщили; да организира и уреди всички служебни заседания и съвещания, а през това време пристигаше и втората поща. Ако си вземеше и един почивен ден, тук щеше да настъпи страховтна суматоха. Да можехте да видите огнякъде каква бъркотия завари, когато последния път се върна от годишен отпуск.

Погледна писмото върху купчинката. Беше за господин Роджър Паркър, или както Парнъл му викаше, за Родж. Преди доста години трябваше да назначат него на мястото на Родж, който оглавяваше отдел „Кадри“ – Паркър щеше да му върши работата и със затворени очи. Както жена му Джанис все натякваше: „Тоя некадърник не може да ти стъпи и на малкия пръст. Писарушка, книжен плъх! Назначиха го само защото е съученик на главния касиер!“ Не беше честно.

Джанис искаше да поканят Роджър и жена му на вечеря, но Крис се беше възпротивил още от самото начало.

– Защо? Какво толкова ще ти стане – не мирясваше жена му. – В края на краищата и двамата сте от „Челси“. Притесняваш се, че тоя надут пуяк ще ти откаже ли?

Защо да си криви душата, и на Крис му беше минавало през ума да предложи на Роджър да се почерпят някъде, но чак пък да го кани на вечеря вкъщи в Ромфорд! Нямаше как да обясни на жена си, че и да иде на стадион „Стамфорд Бридж“, Роджър не сяда като всички останали с момчетата, ами се набутва в ложата за официални лица.

След като разпредели писмата, Крис ги струпа на различни подноси – по отдели. Двамата му подчинени щяха да ги разнесат по първите десет етажа, той обаче не ги пускаше и да припарят до последните четири. Само Крис влизаше в кабинетите на председателя на управителния съвет и на изпълнителния директор.

Джанис все му напомняше да си отварял очите на четири, докато обикалял по шефските етажи. „Човек никога не знае какви възможности ще се отворят.“

Крис се подсмихна – сети се за Глория от деловодството и възможностите, които тя предлагаше. Бре! Какви неща умееше, свита зад кантонерката, не е за разправяне! Дано само жена му не надушеше.

Взе подносите за горните четири етажа и се отправи към асансьора. На единайсетия етаж почука тихичко, преди да влезе в кабинета на Роджър. Шефът на отдел „Кадри“ вдигна очи от писмото, което четеше – изглеждаше доста угрижен.

– В събота „Челси“ се представи добре, нищо, че играхме срещу „Уест Хам“, нали, Родж? – каза Крис и остави върху бюрото на началника си купчинката писма.

Не получи никакъв отговор, затова побърза да се изниже.

Роджър го изпрати с поглед. Почувства се гузен, защото не си е побърбил с него за мача на „Челси“, но не му се обясняваше защо за пръв път този сезон е пропуснал домакинска среща на любимия си отбор. Де такъв късмет да се вълнува за „Челси“! Но какво да се прави, не му беше до мачове.

Пак насочи вниманието си към писмото, което четеше. Всъщност не беше писмо, а сметката от хиляда и шестстотин лири стерлинги за първия месец от престоя на майка му в старческият дом.

От немай-къде Роджър бе приел, че тя не се чувства достатъчно добре, за да остане у тях в Крайдън, но не беше очаквал, че ще му излезе толкова солено и ще плаща по двайсет хиляди лири стерлинги годишно. Надяваше се, естествено, майка му да е жива и здрава още двайсет години, но трябваше и да изучи Адам и Сара. Хейзъл не искаше и да чуе да започне пак работа, ето защо той на всяка цена трябваше да получи още едно увеличение на заплатата, при това точно сега, когато предстояха съкращения.

Почивните дни бяха минали ужасно. В събота Роджър беше седнал да чете доклада на „Маккинзи“, в който се обясняваше какво да предприеме банката, ако иска и напред да е сред водещите финансови институции и да навлезе успешно в XXI век.

В доклада се подчертаваше, че най-малко седемдесет души трябва да се включат в програмата за оптимизиране, иначе казано, да бъдат уволнени. И на кого щеше да се падне неизбежната задача да обясни на тия седемдесет души какво означава думичката оптимизиране? Последният път, когато на Роджър му се беше наложило да уволнява хора, той не мигна дни наред. Накрая, след като остави доклада, се чувстваше толкова потиснат, че не му беше до мача на „Челси“.

Знаеше, че трябва да поиска среща с административния директор на банката Годфри Тюдор-Джоунс, макар че бе наясно как онзи просто ще си измие ръцете и ще го отпрати с думите: „Служителите са твой проблем, приятелю. Ти, Роджър, си шеф на «Кадри», не ме занимавай с уволненията.“ Жалко, Крис така и не бе успял да се сприятели с административния директор – как сега да очаква онзи да му влезе в положението? Не че не бе опитвал през годините, Тюдор-Джоунс обаче му беше дал да разбере, че не смесва работата с удоволствието, освен,

разбира се, ако не става дума за някой член на управителния съвет.

– Защо не го поканиш на домакинска среща на „Челси“? – бе предложила веднъж Хейзъл. – И бездруго се охарчи за годишния абонамент за двама.

– Според мен не е запален по футбола – бе отвърнал Роджър. – Пада си по ръгбито.

– Покани го тогава на вечеря в клуба. Роджър не си направи труда да обяснява на жена си, че Годфри е член на клуб „Карлтън“¹ и сигурно ще се чувства като в небрано лозе, ако случайно се озове на сбирка на Фабианското общество².

Съкрушителният удар дойде в събота вечер, когато директорът на училището на Адам звънна да каже, че трябвало да се видят по въпрос, който не търпял отлагане и не бил за по телефона. В неделя сутринта Роджър се качи на колата и потегли със свито сърце – какво ли толкова има да обсъжда с директора, дето не е за по телефона? Знаеше прекрасно, че Адам трябва да заляга много по-усърдно над учебниците, ако иска да го приемат в някой университет. Директорът обаче му съобщи, че били спипали сина му да пуши марихуана и че по този въпрос правилникът на училището бил пределно ясен: незабавно изключване, а на другия ден и пълен доклад, изпратен в полицията. Щом чу какво е станало, Роджър изпита чувството, че се е върнал назад във времето и се е озовал в кабинета на директора на своето училище.

Докато се връщаха към къщи, бащата и синът почти не си размениха и дума. Щом разбра защо Адам се е прибрал наскоро, Хейзъл ревна – върви, че я утешавай. Притесняваше се да не би за случката да пише и местният вестник „Кройдън Адвъртайзър“ и на тях да им се наложи да се местят на друго място. Точно сега Роджър не можеше, разбира се, да си позволи да се мести, но не му беше и времето да обяснява на жена си какво е да си вечно на червено.

Тая сутрин, докато пътуваше с влака към Лондон, той си каза, че всичко това е нямало да му се струпа на главата, ако го бяха назначили административен директор. От няколко месеца се шушукаше, че Годфри щял да се издигне до член на управителния съвет и когато това станело, Роджър бил очевидният кандидат за негов заместник. Лошото бе, че парите му трябваха сега, иначе как щеше да плати старческият дом на

1. Основен клуб на консерваторите в Лондон. – Б.пр.

2. Политическа реформистка организация, основана през 1884 г. и първоначално отстоявала постепенния преход към социализма чрез частични реформи. По-късно се влива като колективен член в Лейбъристката партия. – Б.пр.

майка си и да намери престижна гимназия, където да склонят да приемат Адам! Те с Хейзъл можеха да се простят с мечтите да празнуват двайсетгодишнината от сватбата във Венеция.

Както седеше зад бюрото, Роджър се запита какво ли ще стане, ако колегите му разберат отнякъде за Адам. Той, естествено, нямаше да си изгуби работата, но това щеше да сложи кръст на всякакво повишение. Вече си представяше злъчните подмятания, изшушукани в тоалетната достатъчно високо, та да ги чуе и той: „Е, открай време си пада левичар. Защо тогава да се изненадваме?“ Как да им обясни човек, че Роджър може и да чете „Гардиан“, но това не означава непременно, че участва в демонстрации против атомното оръжие, отдава се на свободната любов и в събота и неделя се скъсва да пуши марихуана.

Пак отгърна първата страница от доклада на „Маккинзи“ и реши, че не е зле още отсега да си запише час за среща с административния директор. Знаеше, че ще удари на камък, но поне щеше да е изпълнил дълга си към колегите.

Набра един от вътрешните номера – вдигна секретарката на Годфри Тюдор-Джоунс.

– Кабинетът на административния директор – каза Памела така, сякаш е пипнала настинка.

– Обажда се Роджър. Трябва да се видя спешно с Годфри. По повод доклада на „Маккинзи“.

– Почти през целия ден има срещи – отвърна Памела, – но бих могла да те вмества за четвърт час в четири и петнайсет.

– В четири и петнайсет съм при вас.

Памела затвори и си записа в бележника.

– Кой беше? – попита Годфри.

– Роджър Паркър. Имал проблем и трябвало да те види спешно. Вмestих го в четири и петнайсет.

„Да му имам проблемите“ – помисли Годфри, както прехвърляше пощата, да види дали има писма с гриф „Поверително“. Нямаше такива, затова той прекоси помещението и връчи пликовете на Памела.

Тя ги пое, без да казва и дума. След онази събота и неделя в Манчестър нищо вече не беше същото. Годфри не биваше да нарушава златното правило да не спи със секретарките. Ако цели три дена не бе валяло като из ведро, ако той беше успял да си купи билет за мача на „Юнайтед“, ако полата на Памела не бе толкова къса, всичко това сигурно нямаше да се случи никога. Ако, ако, ако. Не че след това земята се бе разтворила или че той бе повторил с Памела. Какво по-прекрасно

начало на седмицата от това секретарката да ти изгърси, че била бременна!

И то точно сега, когато главата му беше пламнала! Банката съвсем беше закъсала и Годфри сигурно щеше да види на куково лято премиалните, за които си мечтаеше. И не само мечтаеше, ами и ги беше изхарчил много преди парите да влязат в сметката му.

Погледна Памела. Единственото, което тя му каза след първоначалния изблик, бе, че още не била решила дали да задържи детето. Само това му липсваше точно сега, с тия двама синове в „Тонбридж“⁴³ и дъщеря, която все не можеше да измисли какво точно иска – пиано или пони, и не проумява, че не може да получи и двете наведнъж. Да не говорим пък за жена му, която не излизаше от магазините и харчеше като невидяла. Годфри вече не помнеше кога за последно не е бил на червено. Пак погледна Памела, която излезе от кабинета. И абортът в частна клиника щеше да му излезе през носа, но пак щеше да бъде много по-евтино, отколкото ако тя запазеше детето.

А всичко щеше да бъде съвсем различно, ако го бяха направили изпълнителен директор. Беше начело в списъка на кандидатите и най-малко трима членове на управителния съвет му бяха заявили недвусмислено, че подкрепят него. В крайна сметка обаче, след дълго умуване, съветът назначи външен човек. Чак сега Годфри разбра какво е да спечелиш на Олимпийски игри сребърен медал, когато всички са очаквали да станеш пръв. Да го вземат мътните, по нищо не отстъпваше на Филип Алегзандър, пък и за разлика от него вече дванайсет години работеше в банката. Мълвеше се, че щели да го обезщетят, като го направят член на управителния съвет, но разчуеше ли се за Памела, Годфри щеше да се прости и с това назначение.

И какво бе първото предложение, което Алегзандър бе направил пред управителния съвет? Банката да вложила крупни суми в Русия, моля ви се! На ти сега, на улицата щяха да изхвърчат цели седемдесет души, а и останалите щяха да получат по-малки премиални. За капак Алегзандър се опитваше да прехвърли вината от болната глава на здравата и да натопи председателя на управителния съвет.

Мислите на Годфри пак се насочиха към Памела. Дали да не я покани на обяд и да се опита да я убеди, че все пак е най-разумно да направи аборт? Тъкмо се канеше да я потърси, когато телефонът иззвъня.

Беше секретарката.

3. Частна мъжка привилегирана гимназия. – Б.пр.

– Току-що се обади госпожица Франклин. Можеш ли да се качиш при господин Алегзандър?

Един от редовните номера на Алегзандър – да не би някой да забрави кой тук командва парада. Викаше те за неща, които можете да обсъдите и по телефона, хем ще спестите и време. Но какво да го правиш, дай му да се дуете.

Докато се качваше към кабинета на Алегзандър, Годфри се сети, че жена му бе искала да го поканят на вечеря, за да се запознаела с човека, лишил я от новичък автомобил.

– Ще откаже – се бе помъчил да ѝ обясни Годфри. – Много е саможив.

– Нищо няма да ти стане, ако го поканиш – бе настояла тя.

Но Годфри се беше оказал прав. „Филип Алегзандър изказва своята благодарност на госпожа Тюдор-Джоунс за любезната покана, но за жалост...“

Годфри се помъчи да отгатне защо ли го вика Алегзандър. Със сигурност нямаше откъде да знае за Памела, пък и не му влизаше в работата. Особено ако се вярва на шушуканията за сексуалните му предпочитания. Дали не е разбрал отнякъде, че Годфри се е поувлякъл с тегленето на заеми от банката? Или щеше да се опита да натопи него за издънката в Русия?

Преди да почука на вратата, Годфри усети, че дланите му са плувнали в пот.

– Влез – каза гърлен глас.

Годфри беше посрещнат от госпожица Франклин, секретарката на изпълнителния директор, преместила се заедно с него от „Морганс“. Тя не каза нищо, само кимна към кабинета на шефа.

Годфри почука още веднъж и щом чу „Влизай“, отвори вратата на изпълнителния директор. Алегзандър вдигна очи от писалището.

– Чел ли си доклада на „Маккинзи“?

Няма „Добро утро, Годфри“, няма „Как прекара почивните дни?“ Единствено това „Чел ли си доклада на «Маккинзи»?“

– Да – потвърди Годфри, макар че само му бе хвърлил едно око и бе прегледал малко по-внимателно частите, които го засягаха лично. Само това оставаше сега – да съкратят и него.

– Като теглим чертата, изводът е, че ще пестим по три милиона на година. Това означава да уволним седемдесет души и да намалим наполовина премиалните. Представи ми в писмен вид предложенията си как да го направим, в кои отдели можем да си позволим съкращения и кои

хора можем да рискуваме да изгубим, ако им орежем премиалните. Ще успееш ли да се подготвиш до заседанието на управителния съвет утре?

„Тоя мухльо пак се опитва да натопи друг – помисли Годфри. – Все едно кого, дали подчинен или шеф, важното е той да мине метър. Иска да постави съвета пред *fait accompli*⁴, и то въз основа на моите препоръки. А без тия, криви са ти сметките, мой човек!“

– Има ли нещо, което да не търпи отлагане?

– Не, нищо спешно – отвърна Годфри.

То оставаше да отвори дума за Памела или за жена си, която щеше да се вбеси, ако довечера той не идеше на училищното представление: малкият му син щеше да играе ангелче. И Христос да играеше, все тая. Годфри пак щеше да будува цяла нощ и да пише доклада за управителния съвет.

– Добре тогава. Предлагам да се видим утре в десет, за да ми обясниш как да подобрим доклада.

Алегзандър наведе глава, уж се е зачел отново във вестниците върху писалището – знак, че срещата е приключила.

Още щом вратата се затвори, Филип Алегзандър вдигна очи. „Късметлия – помисли той, – лесно му е на него. А аз съм затынал до гуша в неприятности!“ Най-важното сега бе да прави, да струва, но да се разграничи от пагубното решение на председателя на управителния съвет да хвърлят толкова пари в Русия. Миналата година Алегзандър беше подкрепил предложението и председателят се бе постарал това да бъде вписано в протокола. Ала още щом разбра какво става в „Банк ъф Америка“ и „Барклис“, той начаса спря втория транш – нещо, което току напомняше на управителния съвет.

От този ден нататък се бе запретнал да обстрелва всички в банката с докладни записки, в които предупреждаваше отделите да внимават в играта и без да се колебаят, да връщат колкото пари успеят. Всеки ден разпращаше записките и така малко по малко всички, включително неколцина членове на управителния съвет, си създадоха впечатлението, че още от самото начало Алегзандър е имал едно наум и е бил против.

Беше извъртял нещата така, че един-двама от членовете на управителния съвет, които не бяха чак толкова близки със сър Уилям, вече бяха готови да се закълнат, че Алегзандър не е искал да се противопоставя на председателя, понеже е бил изпълнителен директор едва от няколко седмици, и затова не е възразил, когато сър Уилям е препоръчал да се

4. Свършен факт (фр.). – Б.пр.

отпусне заем от половин милиард лири стерлинги на банка „Нордски“ в Санкт Петербург. Алегзандър още можеше да обърне всичко в своя полза: ако председателят подадеше оставка, управителният съвет сигурно щеше да отсъди, че при така стеклите се обстоятелства е най-разумно да сложат на негово място вътрешен човек. В края на краищата, когато Филип бе назначен за изпълнителен директор, заместник-председателят на управителния съвет Морис Кингтън бе дал да се разбере, че се съмнява съср Уилям да изкара пълния си мандат – и то още преди провала в Русия. Някъде около месец след това Кингтън напусна, а в Сити се знаеше добре, че го прави само ако надуши, че на хоризонта се задава буря, понеже нямаше намерение да хвърля на вятъра трийсетте години, през които е бил директор на една или друга банка.

„Файненшъл Таймс“ помести неласкав материал за съср Уилям, но все пак се презастрахова с уводните думи: „Никой не може да отрече, че като председател на управителния съвет съср Уилям Селуин е постигнал добри, дори внушителни успехи. Напоследък обаче банката допусна някои злостастни грешки, които очевидно идват от кабинета на председателя.“ Тъкмо Алегзандър беше обяснил най-подробно пред журналиста какви са тези злостастни грешки.

Някои членове на управителния съвет вече шушукаха: „По-вероятно рано, отколкото късно.“ Но Алегзандър си имаше и други, лични неприятности, които трябваше някак да реши.

Миналата седмица му се обадиха отново – и този път да го изнудват за пари. Онзи нехранимайко си беше направил добре сметките – знаеше кога колко да иска. Е, хората вече не се отнасяха така враждебно към хомосексуалистите. Виж, чуеха ли за жиголо, пак подскачаха като ужилени. Ако ги слушаш журналистите, излиза, че няма нищо лошо хетеросексуален да плати на проститутка, докато да си наемеш жиголо... Пък и, дявол го взел, откъде Алегзандър да знае, че онзи е непълнолетен? При всички положения законът оттогава се беше променил, въпреки че таблоидите пет пари не даваха.

Освен това Алегзандър бе изправен и пред проблема кой ще дойде на мястото на Морис Кингтън като заместник-председател. Беше изключително важно, понеже тъкмо този човек щеше да ръководи заседанието на управителния съвет, когато станеше време той да определи следващия си председател. Филип вече се беше разбрал с Майкъл Бътърфийлд, за когото беше сигурен, че ще го подкрепи. Бе започнал да обработва и други членове на управителния съвет и да им внушава, че Бътърфийлд е тъкмо за тази работа: „Трябва ни човек, гласувал срещу заема, който

отпуснахме на руснаците... Човек, който не е доведен от сър Уилям... Човек с независим дух... Човек, който..."

Знаеше, че работата вече е опечена: един-двама от членовете се бяха отбили в кабинета му и бяха споделили, че Бътърфийлд е очевидният кандидат за длъжността. Филип на драго сърце ги бе подкрепил в мьдрото им становище.

Сега ножът бе опрял о кокала: вероятно щеше да се наложи още на утрешното заседание на съвета да вземат решение. Ако назначаха Бътърфийлд за заместник-председател, всичко щеше да си дойде на мястото.

Телефонът върху писалището иззвъня. Филип вдигна слушалката и кресна:

– Нали ти казах, Алисън, не искам да ме безпокоят!

– Отново ви търси Джулиан Бър, господин Алегзандър.

– Свържи ме – каза вече по-кратко Алегзандър.

– Добро утро, Фил. Реших да ти звънна и да ти пожелаая успех на утрешното заседание на управителния съвет.

– Откъде, да те вземат мътните, знаеш кога е заседанието?

– Е, Фил, сигурно си наясно, че не всички в банката са хетеросексуални. – Настана кратко мълчание. – И един от тях вече не те обича особено.

– Какво искаш, Джулиан?

– Искам, разбира се, да станеш председател на управителния съвет.

– Какво искаш? – подвикна пак Алегзандър.

– Рекох си, защото, докато ти се местиш на горния етаж, аз да не се попека на плажа. В Ница, Монте Карло, може би седмица-две в Сен Тропе.

– И колко според теб ще струва това удоволствие? – попита Алегзандър.

– Десет бона ще ми дойдат чудесно.

– Оливаш се.

– Не мисля така – отвърна Джулиан. – Недей да забравяш, че знам точно колко получаваш, при това без повишението, което ти се полага, след като се издигнеш до председател на управителния съвет. Пък и дай да погледнем истината в очите – това е значително по-малко, отколкото ще ми предложат от „Нюс ъв дъ Уърлд“, стига да пропея. Дори си представям заглавието върху първата страница: „Една нощ на мъжка проститутка с председател на управителния съвет на семейна банка“.

– Ти си престъпник – отсече Алегзандър.

– А, не. По онова време бях непълнолетен, значи престъпникът си ти.

– Стигаш прекалено далече – проплака Алегзандър.

– Да де, но твоите амбиции се простират още по-надалече – прихна Джулиан.

– Трябват ми няколко дни.

– Не мога да чакам..., мисля утре да хвана ранния полет за Ница. Постарай се парите да бъдат преведени в банковата ми сметка преди началото на заседанието на управителния съвет в единайсет. Това вече е друго! Не забравяй, че тъкмо ти ме научи какво е електронен превод.

Джулиан затвори. След миг телефонът иззвъня отново.

– Кой е пък сега? – тросна се Алегзандър.

– Председателят. На втора линия.

– Свържи ме.

– Филип, трябват ми последните данни по заемите с Русия, както и мнението ти за доклада на „Маккинзи“.

– До час ще имате осъвременените данни за Русия. Колкото до доклада на „Маккинзи“, като цяло съм съгласен с препоръките, но възложих на Годфри Тюдор-Джоунс да ми предостави в писмен вид становището си как бихме могли да ги подобрим. Възнамерявам да оглася мнението му на утрешното заседание. Надявам се това да ви удовлетворява, господин председател.

– Не, не ме удовлетворява. Нещо ми подсказва, че не можем да чакаме до утре – отсече председателят и затвори без повече обяснения.

Сър Уилям беше наясно: положението не става по-розово от това, че напоследък са изгубили в Русия над половин милиард лири стерлинги. А сега върху бюрото на всички членове на управителния съвет вече лежеше докладът на „Маккинзи“ с препоръката да се съкратят седемдесет, че и повече души, така че годишно да се пестят по три милиона лири. Кога ли консултантите щяха да проумеят, че тук става въпрос за хора от плът и кръв, а не за бройки във ведомостта – и сред тези хора бяха седемдесет верни служители, някои от които работили над двацет години в банката?

В доклада на „Маккинзи“ не се говореше за заема, отпуснат на Русия – консултантската фирма не се занимаваше с такива неща, становището ѝ обаче бе пристигнало в най-неподходящото време. А в банковото дело времето е всичко.

Думите, които Филип Алегзандър бе изрекъл пред управителния съвет, се бяха връзали неизличимо в паметта на сър Уилям: „Не бива да

позволяваме на конкурентите да се възползват от такава златна възможност. Ако «Кричли» иска да остане на международната сцена, трябва да действат светкавично и да спечелим, докато това все още е възможно.“ Алегзандър се бе запретнал да убеждава управителния съвет, че краткосрочните печалби щели да бъдат баснословни, всъщност обаче се бе оказало тъкмо обратното. И точно преди всичко да се срине като картонена кула, онзи подъл лайнар бе започнал да се прави на вода ненапита, да се измъква от руската яма и да натиква в нея председателя на управителния съвет. По онова време сър Уилям бе на почивка и Алегзандър му беше звъннал в хотела в Маракеш, за да му каже, че всичко било наред и нямало нужда той да си прекъсва отпуската. Когато обаче накрая се прибра, сър Уилям установи, че Алегзандър вече е зарил ямата и го е оставил на дъното.

След като прочете дописката във „Файненшъл Таймс“, той разбра, че дните му като председател на управителния съвет са преброени. Последния съкрушителен удар му нанесе Морис Кингтън, който подаде оставка, и сър Уилям знаеше, че няма да се окопите от него. Беше се опитал как ли не да разубеди Кингтън, онзи негодник обаче открай време се притесняваше само за едно бъдеще – за своето собствено.

Председателят на управителния съвет погледна написаната на ръка оставка – до вечерта копие от нея щеше да бъде разпратено на всички членове на управителния съвет.

Вярната му секретарка Клер му беше напомнила, че е едва на петдесет и седем години и често е споменавал как, щом навърши шейсет, ще се пенсионира, за да освободи мястото за по-млад човек. Причерня му при мисълта кой ще бъде този по-млад човек.

Вярно, вече беше на петдесет и седем. Но последният председател се бе пенсионирил чак на седемдесет – управителният съвет и акционерите щяха да си спомнят това, ала не и че сър Уилям е поел болнава банка от болнав председател и през последните десет години неотклонно е повишавал печалбата. Дори и с провала в Русия банката пак беше с едни гърди пред всички останали.

Бързо щяха да се забравят и тънките намеци на министър-председателя, че смятали да предложат сър Уилям за лорд. Никой нямаше и да се сети, че той десетина пъти е бил директор, нещо обичайно за излязъл в пенсия председател на управителен съвет на голяма банка, а заедно с това яко дим щяха да изчезнат и поканите за „Бък Хаус“, Гилдхол и централните кортове в Уимбълдън – единствената светска проява, на която жена му Катрин ходеше с удоволствие.

Предния ден, докато вечеряха с Катрин, той ѝ бе казал, че смята да се пенсионира. Тя бе оставила вилицата и ножа, бе сгънала салфетката и бе отвърнала:

– Слава Богу! Вече не се налага да продължаваме с тоя фиктивен брак. Ще изчакам, разбира се, да mine известно време, за да не ни одумват, и ще подам молба за развод.

После бе станала от масата и без да казва и дума повече, беше излязла от стаята.

До този миг сър Уилям не беше и подозирал, че Катрин е толкова огорчена. Предполагаше, че тя се досеща за любовните му похождения, макар че той никога не беше задълбавал. Смяташе, че са постигнали с жена си негласно споразумение, удобно и за двамата. В края на краищата, така живееха повечето семейства на тяхна възраст. След вечеря сър Уилям се беше върнал в Лондон и бе прекарал вечерта в клуба си.

Махна капачето на писалката и подписа дванайсетте писма. Цял ден ги беше държал върху писалището с тайната надежда, че до края на работното време все ще стане чудо и той ще накъса на парченца оставката си. Дълбоко в себе си обаче знаеше, че това е невъзможно.

Когато накрая занесе писмата на секретарката, тя вече бе написала на машина върху пликовете имената на дванайсетимата получатели. Сър Уилям се усмихна на Клер, най-добрата секретарка, която бе имал някога.

– Довиждане, Клер – пожела ѝ и я целуна по бузата.

– Довиждане, сър Уилям – отвърна жената и прехапа устна.

Той се върна в кабинета си и взе празното куфарче и броя на „Таймс“. Утре щяха да му посветят уводния материал в икономическия раздел – не беше чак такава знаменитост, че да се озове на първата страница на „Таймс“. Огледа още веднъж кабинета, преди да го напусне завинаги. Затвори тихо вратата след себе си и отиде бавно по коридора при асансьора. Натисна копчето и зачака. Вратите се отвориха и сър Уилям се качи, доволен, че асансьорът е празен и не спря чак до партера.

Тръгна през фоайето и погледна към „Пропуски“. Хейскинс си беше тръгнал отдавна. Докато вратата от огледално стъкло се отваряше, сър Уилям се сети за Кевин, който сигурно беше при жена си, в къщата в Пекам. Съжали, че не е пожелал да го повишат. Поне службицата на „Пропуски“ нямаше да пострада от доклада на „Маккинзи“.

Когато излезе навън, погледът му беше привлечен от нещо. Сър Уилям се извърна и видя възрастен скитник, който се разполагаше за през нощта в дъното под свода.

Бил изкозирува на шега:

– Добър вечер, господин председател – усмихна се бездомникът.

– Добър вечер, Бил – каза сър Уилям и също му се усмихна.

„Де да можеше да си сменим местата“ – помисли той, после се обърна и тръгна към чакащия автомобил.

КРАЙ

© Джефри Арчър

Jeffrey Archer

Сканиране, разпознаване и редакция: Abalone, 2009

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/12283>]